

	Силабус освітнього компоненту «Теоретичні та методологічні проблеми політичних досліджень» Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 052 Політологія Освітня програма: Політологія (мова навчання – українська) Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Рік навчання: 2024-2025 Семестр: денна форма – 4; заочна форма -5-6
---	--

Структурний підрозділ	Кафедра політології та філософії, історичний факультет
Викладач: 	Прізвище, ім'я, по батькові: Грубі Тетяна Вікторівна Посада: завідувач кафедри політології та філософії Науковий ступінь: кандидат соціологічних наук Вчене звання: доцент Е-mail: biletsky.tatiana@kpmu.edu.ua Робоче місце: навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра політології та філософії. ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8844-5842 Профайл викладача: https://politkaf.kpmu.edu.ua/vinnichuk-olha-vasylivna/ https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=wpHz_KIAAAAJ https://www.webofscience.com/wos/author/record/HNS-2682-2023
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpmu.edu.ua/course/view.php?id=11080
Статус дисципліни	обов'язковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	4 кредити ЄКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Денна, заочна.
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагиату чи обману. URL: https://integrity.kpmu.edu.ua/ Використання здобувачами вищої освіти в освітньому процесі інструментів ШІ чітко визначено “<u>Положенням про використання штучного інтелекту в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка</u>”, введено в дію наказом в.о. ректора від 02 вересня 2026 р., № 144-ОД. URL: https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbyZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view

Що будемо вивчати?	Теоретико-методологічні засади аналізу політичного процесу, особливості його вивчення та інтерпретації у сучасній політичній науці.
Чому це треба вивчати?	Навчальна дисципліна спрямована на засвоєння здобувачами теоретико-методологічних засад сучасного політичного дослідження, що уможливить формування ним вже в процесі навчання набору праксеологічних навичок і вмінь.
Яких результатів можна досягнути?	Очікувані результати навчання з дисципліни: ПРН05 Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності. ПРН15. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу. ПРН18. Проводити пошук, оброблення та аналіз фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел.
Як можна використати набуті знання та уміння?	ОК сприяє формуванню у студентів таких компетентностей: Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки. Загальні компетентності (ЗК) ЗК 01 Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК02 Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК03 Здатність бути критичним і самокритичним. Спеціальні (фахові) компетентності (СК): СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично дослідницький апарат сучасної політичної науки. СК03 Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. СК04 Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності. СК05 Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. СК06 Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. СК07 Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності. СК08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу. СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців. СК10 Здатність аналізувати PR-стратегії та кампанії, застосувати на практиці технології PR у сфері політики. СК12 Здатність до розробки та реалізації проєктів у професійній діяльності із застосуванням сучасного інструментарію

Зміст дисципліни	Тема 1. Теоретичні та методологічні методи політичних досліджень як навчальна дисципліна. Цілі, завдання, структура та логіка навчальної дисципліни. Джерела вивчення навчальної дисципліни. Вимоги до здобувачів щодо оволодіння курсом, форми звітності. Критерії оцінки рівня знань.
	Тема 2. Поняття та етапи політичного дослідження. Поняття політологічного дослідження. Процес дослідження: базові етапи
	Тема 3. Методологія, методика та техніка політичного дослідження Методи досліджень у політології. Підходи до класифікації методів політичного дослідження. Кількісні та якісні методи. Правила вибору методів політологічного дослідження.
	Тема 4. Система організації та проведення політичного дослідження. Науково-організаційний менеджмент. Процедурно-методична частина. Правила роботи та етичні норми дослідника.
	Тема 5. Інформаційна база політичного дослідження. Формування інформаційного підходу до вивчення різноманітних аспектів політичного життя. Інформація в структурі фундаментальних та прикладних політологічних досліджень. Інтернет в політиці. Аналітичні сайти мережі Internet. Особливості використання соціальних мереж.
	Тема 6. Створення теорії: поняття і гіпотези в політології. Логіка побудови теорії. Компоненти теорії. Перевірка та удосконалення теорії. Роль гіпотез. Формулювання гіпотез
	Тема 7. Операціоналізація та вимірювання. Операціональні визначення. Вимірювання. Рівні вимірювання. Робочі гіпотези. Помилки вимірювання. Валідність. Надійність.
	Тема 8. Програма дослідження. Мета і програма дослідження. Альтернативні (конкуруючі) гіпотези. Експериментальні програми дослідження. Формування груп. Польові експерименти і неекспериментальні програми. Квазіекспериментальні програми. Вибір програми дослідження. Фактори, що загрожують валідності.
	Тема 9. Вибірка. Репрезентативна вибірка. Процедури формування репрезентативної вибірки. Встановлення необхідного об'єму вибірки.
	Тема 10. Методи збору даних. Опитування. Етапи процедури опитування. Концептуалізація. Схематизація опитування. Підготовка інструментарію. Планування опитування та побудова вибірки. Фінансування опитування. Навчання та інструктаж персоналу. Попереднє тестування. Процедура опитування. Моніторинг. Контрольна перевірка. Вторинний аналіз даних.
	Тема 11. Методи збору даних. Інтерв'ю. Вибіркове інтерв'ю. Формулювання запитань. Відбір інтерв'юерів. Спрямоване інтерв'ювання. Спеціалізоване інтерв'ювання.
	Тема 12. Контент-аналіз. Підготовка до контент-аналізу. Проведення змістового контент-аналізу. Структурний контент-аналіз.
	Тема 13. Експертні оцінки в дослідженні політичних явищ та процесів. Роль експертних висновків у політичній практиці. Досвід використання експертних оцінок в аналізі політичних ситуацій та процесів. Переваги та недоліки використання методики експертних оцінок.
	Тема 14. Вивчення політичних процесів за допомогою методів моделювання. Моделювання як метод прогнозування динаміки політичних процесів а поведінки

	<i>політичних акторів. Використання моделювання в якості наукового інструментарію. Моделювання і системність в дослідженні політики.</i>
	Тема 15. Використання методу ухвалення рішень для аналізу політичних ситуацій та процесів. <i>Сутність методу прийняття рішень як послідовності операцій: постановка проблеми, збір інформації, виокремлення можливих альтернатив, вибір конкретної альтернативи вирішення проблеми.</i>
	Тема 16. Аналіз даних та підготовка підсумкових документів політичного дослідження. <i>Структура опису проведеного дослідження. Включення графічних засобів подачі інформації (графіки, діаграми, гістограми) та вимоги до їх використання. Правила підготовки аналітичних висновків та практичних рекомендацій.</i>
Методи навчання	Словесні, наочні методи: лекція (лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-бесіда, лекція-дискусія), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, робота з першоджерелами, словниками, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, робота за таблицями, створення й демонстрування презентацій.

Інформаційне	Основні джерела: 1. Бурдяк В. І. Теоретичні і методологічні проблеми політологічних досліджень. Част. I–II. Чернівці : Рута, 2017. 2. Герасіна Л. М. Методологія і праксологія досліджень політичних процесів // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» № 2 (33) 2017. С.16-29. 3. Громадська Н. А. Методологічні аспекти політичного аналізу. Наукові праці : науково-методичний журнал. Вип. 290. Т. 278. Державне управління. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. С. 85-89. 4. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу: методичні рекомендації / Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 56 с. 5. Теоретико-методологічні підходи до вивчення суспільно-політичних інститутів та процесів: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; [авт. колект.: С. Асланов, І. Вегеш, Г. Зеленько та ін.]. Ужгород. нац. ун-т. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2022. 560 с. 6. Мангейм Дж. Б., Річ Р. Г. Політологія. Методи дослідження: пер. з англ. / http://meycfdsgxz.dnsrv.com/imgr?keyword=mangeym-rich-politologiya-metodiissledovaniya-pdf&charset=utf-8
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма здобуття вищої освіти: лекційні заняття (28 год.), семінарські заняття (20 год.), самостійна робота (72 год.); Заочна форма здобуття вищої освіти: лекційні заняття (02 год.), семінарські заняття (6 год.), самостійна робота (104 год.);
Система оцінювання результатів навчання	Основними методами контролю відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання на семінарському занятті, модульна контрольна, самостійна робота. Підсумковою оцінкою є екзамен.

	Розподіл балів, які отримують студенти				
				Екзамен	Сума балів
	Аудиторна робота	Самостійна робота	МКР		
	25	10	25	40	100
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях	Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view				
Поточний контроль	Усне опитування, письмовий контроль, виконання самостійної роботи, модульна контрольна робота				
Підсумковий контроль	Екзамен				
Локація	URL: https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/				